

Enheten för handel och tekniska regler

YTTRANDE

2018-09-19 Dnr 2018/01089-2

Miljö- och energidepartementet

Endast via e-post

Samhällsekonomiska analyser vid investeringar i stamnätet för el

Er ref. diarienummer M2018/01132/Ee

Sammanfattning

Kommerkollegium gör bedömningen förslaget inte behöver anmälas till EU-kommissionen enligt direktiv (EU) 2015/1535. Anmälan behöver ej heller göras enligt tjänstedirektivet (2006/123/EG).

Kommerkollegiums uppdrag

Kommerkollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerkollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter ((EU) 2015/1535).¹

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.²

¹ Andra procedurer är de i enlighet med tjänstedirektivet (2006/123/EG) samt Världshandelsorganisationens (WTO) TBT-avtal (Agreement on Technical Barriers to Trade).

² Anmälningsdirektivet artikel 1.1(f).

Energimarknadsinspektionen pekar på att investeringar i överföringskapacitet för el ska vara samhällsekonomiskt lönsamma för att genomföras. Svenska kraftnät har redan en instruktion att bygga ut stamnätet för el baserat på samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar. Motsvarande krav saknas i ellagen (1997:857), trots att nätkoncessionsprövningen syftar till att hindra att samhällsekonomiskt onödiga anläggningar byggs (prop. 1996/97:136, s. 123).

Energimarknadsinspektionen föreslår ändringar i ellagen (1997:857) och en följdändring i elförordningen (2013:208) med syfte att nätkoncession för stamledning endast får meddelas om anläggningen är samhällsekonomiskt lönsam, eller om det finns särskilda skäl att frånga detta krav.

Förslaget innebär inte att det tillkommer nya tekniska regler för varor och har inte påverkan på handeln med el. Enligt Kommerskollegiums bedömning behöver förslaget inte anmälas till EU-kommissionen enligt direktiv (EU) 2015/1535.

Anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet

Av 20 § p 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet följer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ett sådant förfarande föreskrivs i tjänstedirektivet avseende nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.³

Genom remissen föreslås att ellagen ändras så att nätkoncession för stamledning endast får meddelas om anläggningen är samhällsekonomiskt lönsam.

Såvitt kollegiet förstår är stamnätsmarknaden ett både naturligt och legalt monopol, dvs. enbart en aktör tillåts bedriva verksamhet på marknaden. Affärsverket Svenska kraftnät är alltså det enda stamnätsföretaget i Sverige. Tjänstedirektivet är tillämpligt på tjänster som erbjuds mot ersättning. Svenska kraftnät kan i princip anses erbjuda en tjänst, åtkomst till stamnätet, mot ersättning. Tjänsten bör dock anses vara av allmänt intresse.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5

Tjänstedirektivet är inte tillämpligt på icke-ekonomiska tjänster av allmänt intresse.⁴ Tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, exempelvis tjänster inom el- och gassektorn, vilka utförs mot ekonomisk ersättning omfattas dock i princip av tjänstedirektivets tillämpningsområde.⁵ Dock gäller att tillämpandet av en specifik bestämmelse i befintliga direktiv som reglerar dessa tjänster har företräde om det skulle uppstå en konflikt med någon av bestämmelserna i tjänstedirektivet.⁶

Tjänstedirektivet kan i detta fall endast i princip bli tillämpligt vad gäller krav på etablerade aktörer, avsnitt III i tjänstedirektivet, eftersom det vad gäller tillfälligt tjänsteutövande görs undantag för tjänster av allmänekonomiskt intresse exempelvis inom elsektorn.⁷

De krav på tjänsteutövare som är etablerade i Sverige som kan bli anmälningspliktiga är endast ett antal *specifika krav* som räknas upp i direktivet.⁸ Enligt kollegiets mening uppställs genom remissen inte något sådant specifikt krav. Anmälningsplikt enligt tjänstedirektivet är därmed inte aktuell.

Tjänstedirektivet ställer dock även vissa krav på hur tillståndsförfaranden ska gå till i artikel 9f. Dessa bestämmelser kan i princip bli tillämpliga på de krav som uppställs genom remissen, och bör då beaktas vid regelgivningen, dock enbart om inte specifika bestämmelser i befintliga direktiv om elmarknaden för då ska dessa ges företräde (se ovan). I artikel 14.5 tjänstedirektivet finns vidare ett förbud mot ekonomisk behovsprövning, dvs. att en tillståndsgivning för tjänsteverksamhet görs beroende av att man exempelvis visar att finns en ekonomiskt behov eller efterfrågan. Förbudet gäller dock inte planeringskrav som inte rör ekonomiska mål utan tjänar överordnade syften som rör samhällsintresset.

Kommerskollegium finns vid behov tillgängliga för en diskussion om tjänstedirektivet.

⁴ Artikel 2(a)

⁵ Vad gäller krav på etablerade aktörer (dvs. avsnitt III). Vad gäller tillfälligt . Vad gäller

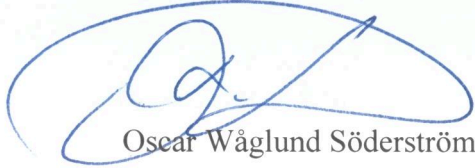
⁶ Se artikel 3.1 samt s. 15 Kommissionens Handbok om genomförandet av tjänstedirektivet.

⁷ Se artikel 16.1b

⁸ Anmälningsplikten regleras i artikel 15.7, som hänvisar till artikel 15.2 där de anmälningspliktiga kraven listas.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Oscar Wåglund Söderström efter föredragning av utredaren Tomas Jonsson. I ärendets handläggning har även utredaren Marita Ljunggren deltagit.

Stockholm som ovan

Oscar Wåglund Söderström
Enhetschef

Tomas Jonsson
Utredare